

Wyrok z dnia 2 grudnia 2004 r.

I PK 71/04

Dla zakresu odpowiedzialności pracownika na podstawie art. 120 § 2 k.p. nie ma znaczenia, że po wyrządzeniu szkody doszło do zmiany pracodawcy w trybie art. 23¹ k.p.

Przewodniczący SSN Herbert Szurgacz (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Krystyna Bednarczyk, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 grudnia 2004 r. sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Wojewody Ś. w K. przeciwko Krzysztofowi W. o zapłatę, na skutek kasacji strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 28 października 2003 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

W pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu Krzysztofowi W. powód Skarb Państwa - Wojewoda Ś. domagał się zasądzenia tytułem roszczenia regresowego kwoty 25.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na pozew pozwany Krzysztof W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, jednocześnie wyrażając gotowość uznania powództwa w rozmiarze do wysokości 3- miesięcznego zarobku, jaki uzyskiwał w 1996 r.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2003 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Wodzisławiu Śląskim zasądził, od pozwanego Krzysztofa W. na rzecz powoda Skarbu Państwa-Wojewody Ś. w K., kwotę 4.258,74 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 czerwca 2002 r. oraz od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2980,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 6 czerwca 2003 r. powód wniósł o uzupełnienie wyroku z dnia 22 maja 2003 r. co do kwoty 20.741,26 zł, która nie została zasądzona na rzecz powoda, oraz co do odsetek od zasądzonej kwoty od dnia 17 maja 2002 r. do dnia 10 czerwca 2003 r. Wyrokiem z dnia 1 lipca 2003 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Wodzisławiu uzupełnił wyrok z dnia 22 maja 2003 r. poprzez dodanie pkt 4 o następującej treści: „w pozostałej części oddala powództwo”.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż pozwany Krzysztof W. był zatrudniony w Zespole Opieki Zdrowotnej w R. na Oddziale Urazowo-Ortopedycznym. Z dniem 31 grudnia 1998 r. Zespół Opieki Zdrowotnej w R. jako jednostka budżetowa Skarbu Państwa został przekształcony w samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej. W dniu 7 lipca 1995 r. pozwany Krzysztof W., w ramach dyżuru pełnionego na Oddziale Urazowo-Ortopedycznym Szpitala Miejskiego w R., przyjął małoletniego pacjenta Krzysztofa S. z otwartym złamaniem ręki. Poprzez niezachowanie należytej ostrożności w trakcie unieruchomiania kończyny, spowodował ciężki uszczerbek na zdrowiu małoletniego S., co zostało potwierdzone prawomocnym, skazującym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 10 kwietnia 2000 r .

Działający w imieniu małoletniego Krzysztofa S. rodzice wnieśli pozew przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienie za doznany ból i ustalenie odpowiedzialności Skarbu Państwa na przyszłość. Sąd Okręgowy w Katowicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem z dnia 7 listopada 2000 r. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody Ś. w K. na rzecz małoletniego Krzysztofa S. kwotę 25.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz ustalił odpowiedzialność Skarbu Państwa na przyszłość za skutki nieprawidłowego zabiegu lekarskiego. Powód uiszczył zasądzone odszkodowanie.

Sąd Rejonowy przyjął, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie w części. Powód jest następcą prawnym zespołu opieki zdrowotnej. Roszczenie w stosunku do pozwanego znajduje podstawę w art. 120 § 2 k.p.

Powód zaskarżył wyrok z dnia 1 lipca 2003 r. apelacją. Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 114 i 119 oraz 120 § 2 k.p., naruszenie prawa procesowego, a w szczególności art. 262 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 476 §1 k.p.c., naruszenie art. 415 w związku z art. 417 i 441 § 3 k.c. oraz art. 476 i 481 k.c. Skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 25.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wyrokiem z dnia 28 października 2003 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach - Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w odniesieniu do odsetek i ustawowe odsetki zasądził od 18 maja 2002 r., w pozostałej części oddalił apelację. Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżony wyrok jest trafny, stanowi wynik prawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego i wykładni prawa materialnego oraz prawidłowego zastosowania przepisów proceduralnych, a zasadnie apelujący zakwestionował jedynie „początek biegu zasądzanym odsetek”.

W kasacji powód zaskarżył powyższy wyrok w części oddalającej apelację ponad kwotę 4.258,74 zł, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 1, 2 i 3 k.p., oraz naruszenie przez błędną wykładnię art. 23¹ § 1 i 2 k.p., a także naruszenie art. 114, 119, 120 § 1 i 2 k.p., art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), art. 415, 417 i 441 § 3 k.c. oraz naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 262 § 1 i art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c., przez niewłaściwe ich zastosowanie. Skarżący podniósł, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do rozstrzygnięcia, czy przejmujący zobowiązania państwowych jednostek budżetowych Skarb Państwa jest następcą prawnym tych jednostek (przekształconych w samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej) w stosunkach pracy i w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy, a w konsekwencji, czy do roszczeń regresowych Skarbu Państwa wobec pracowników tych jednostek uzasadnione jest stosowanie przepisów Kodeksu pracy o odpowiedzialności materialnej pracowników. Zdaniem skarżącego nie był on pracodawcą pozwanego, nie był również następcą prawnym pracodawcy pozwanego. W konsekwencji nie mają też zastosowania przepisy Kodeksu pracy przewidujące ograniczenie wysokości odpowiedzialności odszkodowawczej pracownika do 3-miesięcznego wynagrodzenia. W dalszej konsekwencji należało więc przyjąć odpowiedzialność regresową pozwanego Krzysztofa W. w oparciu o przepisy Kodeksu cywilnego, mianowicie art. 415, 417 oraz 441 § 3 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie zasadnicze znaczenie ma kwestia podstawy i zakresu odpowiedzialności pozwanego Krzysztofa W. za szkodę wyrządzoną pacjentowi nieprawidłowo przeprowadzonym zabiegiem chirurgicznym. Z punktu widzenia podstawy prawnej istotna jest przede wszystkim okoliczność, czy szkoda została wyrządzona pacjentowi przy wykonywaniu przez pozwanego jego obowiązków pracowniczych, czy też jedynie „przy okazji” wykonywania tych obowiązków. W razie wyrządzenia przez pracownika szkody osobie trzeciej (w tym przypadku małoletniemu Krzysztofowi S.) przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca (art. 120 k.p.). Wobec pracodawcy, który naprawił szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, pracownik ponosi odpowiedzialność przewidzianą w przepisach działu V, rozdziału I k.p. (art. 114 i nast. k.p.). Nie jest objęte tą regulacją wyrządzenie przez pracownika szkody osobie trzeciej przy okazji wykonywania obowiązków pracowniczych; znajdują wówczas zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę (wyrok składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1975 r., I PRN 2/75, OSNCP 1976 nr 2, poz. 70).

W okolicznościach sprawy nie jest sporne, że pozwany wyrządził pacjentowi szkodę w postaci uszkodzenia ciała przy wykonywaniu swoich obowiązków pracowniczych jako chirurg zatrudniony w zespole opieki zdrowotnej w R. Zarzut kasacji naruszenia art. 415, 417 i 441 § 3 k.c. przez ich niezastosowanie przez Sądy orzekające nie jest uzasadniony. Kodeks pracy uregulował w sposób szczególny odpowiedzialność materialną pracownika, co zasadniczo wyłącza stosowanie w tym zakresie przepisów Kodeksu cywilnego. Reguły odpowiedzialności cywilnej znajdują zastosowanie w stosunku do pracowników jedynie w zakresie wyraźnie wskazanym w Kodeksie pracy (art. 291 § 3 k.p.). Strona powodowa nie kwestionuje ustalenia Sądu Okręgowego, że pozwany wyrządził szkodę Krzysztofowi S. (osobie trzeciej) nieumyślnie. W tych warunkach zakres odpowiedzialności pozwanego za wyrządzoną szkodę wyznacza przepis art. 120 w związku z art. 119 k.p., tzn. że pozwany nie odpowiada za szkodę w pełnej wysokości (25.000 zł), lecz w granicach do wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia.

Należy podkreślić, że odpowiedzialność pozwanego jako pracownika wyznacza przepis art. 120 k.p. Dla zakresu tej odpowiedzialności nie ma żadnego znaczenia okoliczność, iż po wyrządzeniu szkody doszło do zmiany po stronie pracodawcy w trybie art. 23¹ k.p. lub w innym trybie. Wskutek zmiany pracodawcy polegającej na

przekształceniu zespołu opieki zdrowotnej w R. na samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej w R. pozwany Krzysztof W. nie utracił statusu pracownika tych jednostek organizacyjnych i dochodzenie od niego odszkodowania w rozmiarze przekraczającym jego maksymalną wysokość określoną art. 120 w związku z art. 119 k.p. nie znajduje żadnego uzasadnienia w obowiązującym prawie.

Inną zupełnie kwestią, której nie można było rozważać w niniejszym procesie jest sprawa, czy Skarb Państwa - Wojewoda Ś., czy też inny podmiot będący następcą prawnym zespołu opieki zdrowotnej w R. był zobowiązany do zapłaty odszkodowania poszkodowanemu Krzysztofowi S. za wyrządzoną mu szkodę. Zarzuty kassacji dotyczące tej kwestii musiały pozostać bez rozpoznania.

Z przytoczonych motywów - w oparciu o art. 393¹² k.p.c. - należało orzec jak w sentencji wyroku.

=====